

עמ"ת 20239/09/17 - ישראל איאסו נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ת 20239-09-17 איאסו(עציר) ואח' נ' מדינת ישראל

בפני
העורר
כבוד השופט ד"ר עמי קובו
1. ישראל איאסו (עציר)

נגד
המשיבה
מדינת ישראל

ב"כ העורר: עו"ד ירון פורר

ב"כ המשיבה: עו"ד רננה טויטו-משה

החלטה

רקע

1. ערר על החלטת בית משפט השלום בראשון לציון (כב' השופט ג' אבנון) מיום 7.9.17 לפיה נעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.
 2. בבית משפט השלום הוגשה נגד העורר, יחד עם אחר, בקשה למעצר עד תום ההליכים. בד בבד עם הבקשה הוגש נגד העורר כתב אישום אשר מייחס לו עבירות של **החזקת נשק ותחמושת בלא רשות על פי דין**, לפי סעיף 144(א) רישא וסיפא יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "החוק"); **הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו**, לפי סעיף 275 לחוק; **והפרת הוראה חוקית**, לפי סעיף 287(א) לחוק.
 3. על-פי המתואר בעובדות כתב האישום, ביום **26.5.17 החזיקו העורר (שהינו נאשם 1) ונאשם 2 נשק מאולתר מסוג "קארל גוסטב" ובו מחסנית עם תשעה כדורים תואמים, טעון ומוכן לירי, עטוף במגבת ושקיות. משהבחין העורר בשוטרים, השליך את הנשק והתחמושת לשיחים כדי להעלים מהשוטרים. בנוסף ביום 6.6.17 שוחרר העורר למעצר בית ואולם ביום 10.6.17 הפר את תנאי מעצר הבית בכך ששהה בכתובת אחרת.**
 4. בית המשפט קמא (כב' סגן הנשיאה השופט מ' מזרחי) קבע ביום 17.8.17 כי **קיימות ראיות נסיבתיות לכאורה להוכחת האשמה, הגם שאינן מן הרף העליון**. שוטר הבחין בשני הנאשמים, אחד מהם מחזיק בשקית בצורה חשודים, לאחר שהתקרב אל אותו אדם, הבחין כי השקית ריקה, וחיפוש שנערך בשיחים סמוכים, גילה את הנשק כשהוא עטוף במגבת. לימים התברר כי היא מכילה DNA של הנאשם 2. המשיבים אינם נותנים הסבר לאותו מצב דברים.
- בהמשך לכך נקבע כי קיימת עילת מעצר וכן חזקת מסוכנות.

עוד ציין כב' השופט מזרחי כי המבקשת התנהלה בתיק זה באופן מוזר, כאשר כבר ביום 6.7.17 התקבל מברק הקושר את הנאשם 2 למגבת, אך המבקשת לא מיהרה לבצע מעצר משותף. לאחר מכן בוצע מעצר של העורר, והוא שוחרר בשנית, ובהמשך שניהם נעצרו פעם נוספת. ההסבר שהובא לכך לפיו המדינה ביקשה לעצור את שניהם ביחד, אינו מתיישב עם התנהלותה המבקשת ואינו מתיישב עם ההיגיון החקירתי.

כב' השופט מזרחי קבע כי נוכח השיהוי במעצר וטיב הראיות ראוי לבחון חלופה באמצעות קבלת תסקיר שירות מבחן. על כן הורה בית המשפט קמא על מעצר עד להחלטה אחרת ועל קבלת תסקירי שירות מבחן.

5. לאחר שהתקבלו תסקירי שירות מבחן בעניינם של העורר ונאשם 2, קבע בית המשפט קמא (כב' השופט ג' אבנון) כי הגם ששירות המבחן המליץ על שחרורו של העורר לחלופה והגם שמצא את המפקחים ראויים ומבינים את תפקידם, הרי שנתונו האישיים של העורר המתבטאים בעברו הפלילי, התדרדרות במצבו בעת האחרונה וכן המסוכנות הרבה הנלמדת מהעבירות המיוחסות לו, אינם מאפשרים קבלת המלצה זו. הקושי הראייתי וכן השיהוי הבלתי מוצדק במעצרו של העורר והנאשם 2, אין בהם כדי למנוע מלהורות על מעצרו עד לתום ההליכים.

בית המשפט קמא הוסיף כי שקל בינו לבינו את האפשרות לבחון מעצר בפיקוח אלקטרוני אך מצא כי עניינם של העורר והנאשם 2 אינו מתאים לכך נוכח סוג העבירות המיוחסות להם. לפיכך, הורה בית המשפט קמא על מעצרו של העורר ושל נאשם 2 עד לתום ההליכים בעניינם.

טיעוני הצדדים

6. לטענת ב"כ העורר, עו"ד ירון פורר, העורר שוחרר פעמיים טרם הגשת כתב האישום נגדו. נוכח זאת וכן נוכח החולשה בראיות קבע כב' השופט מזרחי כי יש לבחון חלופת מעצר וכי החלופה תיבחן על ידי תסקיר שירות המבחן. קרי, כב' השופט מזרחי כבר קבע שראוי לבחון חלופה ועל כן לא ברור מדוע על אף שהגיע תסקיר חיובי בעניינו של העורר, ועל אף שנמצאו מפקחים ראויים שגם בית המשפט קמא התרשם מהם, הורה בית המשפט קמא על מעצרו. העורר בן 26 ועברו הפלילי אינו מכביד ואף אין לחובתו עבירות אלימות ברף גבוה. החלופה שהציג טובה ואיכותית ואף הערבים נחקרו על ידי בית המשפט קמא ונמצאו ראויים. התביעה כבר הורתה פעמיים על שחרורו של העורר, פעם ראשונה שוחרר ביום 6.6.17 ופעם שניה שוחרר ביום 11.8.17, וזאת על אותו בסיס ראייתי שקיים כיום. ההסברים של המשיבה לגבי שחרורו הקודם של העורר אינם משכנעים ולא ברור הכיזד עותרת המבקשת להורות שוב על מעצרו אחרי ששחררה אותו פעמיים. משכך טעה בית המשפט קמא עת הורה על מעצר העורר עד לתום ההליכים בעניינו. כמו כן, טעה בית המשפט קמא עת לא הורה לחלופין על שליחת העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני, תוך התעלמות מהקביעות של כב' השופט מזרחי אשר מהוות "טעמים מיוחדים". לפיכך החלטת בית המשפט קמא יסודה בטעות ויש מקום להתערב בה, ולהורות על שחרורו של העורר לחלופת מעצר או לכל הפחות להמשך מעצר תחת פיקוח אלקטרוני.

7. לטענת ב"כ המשיבה, עו"ד רננה טויטו-משה, האירוע ארע בחודש מאי. העורר והנאשם 2 נעצרו באותו יום ושחררו הואיל ולא היו ממצאים פורנזיים. בתאריך 7.6.17 הגיעה חוות דעת פורנזית ראשונית ואז החל החיפוש אחריהם. המטרה הייתה לעצור את שניהם יחד כדי לערוך תרגיל חקירה, ואולם בכל פעם נמצא רק אחד מהם ועל כן שוחרר זמן קצר לאחר מכן. במועד הראשון שהצליחה המשטרה לעצור את שניהם הם נעצרו והוגש נגדם כתב אישום ובקשת מעצר. ייתכן והיה מקום לפעול אחרת,

אולם כך הדברים נעשו. בשלב הזה על בית המשפט לבחון האם נפלה טעות מהותית בהחלטת בית המשפט קמא. מדובר בעבירה של החזקת נשק ברף הגבוה, מדובר בתת מקלע אשר היה טעון ומוכן לשימוש. הגם שישנה אמירה של בית משפט קמא לפיה לא מדובר "בראיות ברף העליון" הרי שאין כל אמירה בדבר כרסום או חוסר בראיות. ישנם דו"חות פעולה של השוטרים אשר מבחינים בהם. ישנה מגבת עליה נמצא DNA של נאשם 2. העורר והנאשם 2 לא מוסרים גרסה לגבי הימצאותם במקום. לעורר יש עבר פלילי לרבות ריצוי עונשי מאסר. הוטל עליו צו של"צ אשר הופקע והומר לעבודות שירות, במהלכן ביצע את המיוחס לו בתיק דנן. בנוסף הוא שוחרר למעצר בית לחמישה ימים אשר אותו הוא הפר, על כן לא ניתן לסמוך עליו. אמנם התסקיר המליץ על שחרור ואולם התסקיר הוא רק בגדר המלצה. בנוסף ניתן להצביע על דיסוננס בין גוף התסקיר להמלצה שלו. לפיכך לא נפלה כל טעות בהחלטת בית המשפט קמא ואין מקום להתערב בה.

דין ומסקנות

8. לאחר שבחנתי את טיעוני הצדדים **שוכנעתי כי אין מקום להורות על שחרורו של העורר לחלופת מעצר, ואולם יש מקום לבחון אפשרות המשך המעצר תחת פיקוח אלקטרוני.**
9. בכל הנוגע לעילת המעצר, הרי שמיוחסות לעורר עבירות נשק, אשר מקימות נגדו חזקת מסוכנות סטטוטורית, שעל העורר מוטל הנטל לסתור (סעיף 21(א)(1)(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה מעצרים), תשנ"ו-1996 (להלן: "חוק המעצרים").
10. נקודת המוצא בעבירות נשק היא כי קיימת מסוכנות אינהרנטית, הנובעת מכך שהנשק עלול לשמש לפעילות עבריינית או לפעילות טרור, תוך חשש ממשי לפגיעה בשלום הציבור. נקודת המוצא היא שעבירות נשק מעידות על מסוכנות רבה והן מצדיקות, בדרך כלל, מעצר מאחורי סורג ובריח. רק בנסיבות חריגות ובמקרים יוצאי דופן ניתן יהיה להפיג מסוכנות זו באמצעות חלופת מעצר (ראו: בש"פ 5981/17 **מדינת ישראל נ' מחג'אנה** (30.7.17); בש"פ 3265/16 **בדיר נ' מדינת ישראל** (5.5.16); בש"פ 8702/15 **מדינת ישראל נ' אבו קטיש**, פסקה 27 (24.12.15); בש"פ 5518/13 **עראר נ' מדינת ישראל** (12.8.13)).
11. על עבירות נשק חלה אף הוראת סעיף 22ב(ב) לחוק המעצרים, המורה כי אין להיזקק למעצר בפיקוח אלקטרוני בעבירות מסוג זה, אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו.
- הדרישה ל"טעמים מיוחדים" בהקשר זה פורשה בפסיקה כנסיבות הנוגעות לביצוע העבירה, או לנסיבותיו המיוחדות של הנאשם כגון גיל צעיר, עבר נקי, תסקיר חיובי, משך המעצר, עוצמת ראיות נמוכה, מצוקה מיוחדת, נסיבות מקלות הקשורות בדרך שבה נעברה העבירה וצרכי שיקום מיוחדים (בהקשר זה ראו בש"פ 5399/16 **מדינת ישראל נ' ג'רבי** (8.7.16); בש"פ 1997/12 **גמל נ' מדינת ישראל** (14.3.12); בש"פ 1084/12 **בדרה נ' מדינת ישראל** (9.2.12); בש"פ 726/16 **אלחייק נ' מדינת ישראל** (23.2.16); בש"פ 2472/16 **זיתוני נ' מדינת ישראל** (3.4.16)). יודגש כי אין המדובר ברשימה סגורה ויש לבחון כל מקרה ומקרה בהתאם לנסיבותיו.
- כמו-כן, מצוות המחוקק היא לתור אחר חלופה שעשויה להשיג את מטרת המעצר באופן בו הפגיעה בחירות המבקש היה פחותה. אין בקיומן של חזקות מסוכנות על פי דין כדי לסתור זאת. עדיין, על בית המשפט לבחון את נסיבות המעשה והעושה (בהקשר זה ראו בש"פ 1221/17 **עמרני נ' מדינת ישראל** (14.2.17)).

12. לאחר שבחנתי את תסקיר שירות המבחן, שוכנעתי כי כפי שקבע בית-המשפט קמא, אכן אין מקום להורות על שחרור של ממש של העורר לחלופת מעצר. מתוך התסקיר עולה כי העורר מאופיין בדפוס התנהגות שוליים ובעמדות מקלות כשסביבתו החברתית היא בעלת מאפיינים שוליים והוא מקיים קשר עם עוברי חוק מבלי שהוא תופס בחירות אלה כמגבירות סיכון במצבו. שירות המבחן התרשם כי התנהגותו פורצת הגבולות בתקופה האחרונה קיבלה ביטוי בהקשרים מגוונים וכי סנקציות קודמות, לרבות משמעותיות, לא ביססו הרתעה וגבול. זאת על אף שבסופו של יום, המליץ שירות המבחן על שחרורו של העורר לחלופת מעצר.

13. כמו כן, מגיליון רישומו הפלילי עולה כי לחובתו של העורר שלוש הרשעות קודמות, והליך שהסתיים באי-הרשעה בבית-המשפט לנוער, וזאת בעבירות אלימות וסמים, בהן עבירות של החזקת סכין והפרת הוראה חוקית. בנוסף ריצה העורר מאסר למשך 6 חודשים וכן מאסר בעבודות שירות למשך 4 חודשים, אשר נגזרו עליו לאחר הפקעת צו של"צ. כמו כן לחובתו מאסר על תנאי בגין עבירה של הפרעת שוטר במילוי תפקידו.

14. עברו הפלילי של העורר, כמו גם העובדה שביצע את המיוחס לו שעה שתלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי ובזמן שביצע עבודות שירות, יחד עם הפרת תנאי מעצרו בשלבי החקירה בתיק זה, לצד התרשמות שירות המבחן, מלמדים כי אין בשחרורו לחלופת מעצר כדי לאיין את המסוכנות בעניינו.

15. בכל הנוגע לאפשרות מעצר בפיקוח אלקטרוני, אכן כפי שקבע בית-המשפט קמא, עבירות נשק ככלל אינן מתאימות למעצר בפיקוח אלקטרוני. עם זאת, בנסיבות המיוחדות והחריגות של המקרה דן סבורני כי ראוי לבחון את סוגיית אפשרות המעצר בפיקוח אלקטרוני, וזאת משני טעמים מרכזיים, האחד נוגע לעוצמת הראיות, והשני לעוצמת העילה, כמפורט להלן:

ראשית, בנוגע לעוצמת הראיות, לאור קביעת בית-המשפט קמא לפיה הראיות לכאורה נגד העורר "אינן מן הרף העליון". בהקשר זה יש לציין, כי נראה שאף המשטרה סברה שהראיות נגד העורר אינן ברף העליון, ובשל כך העדיפה לשחרר את העורר בשלב מעצר הימים, בתאריך 11.8.17, לאחר שכבר היו בידיה תוצאות בדיקות ה-DNA של הנאשם 2, וזאת במטרה לבצע תרגיל חקירה נוסף, אשר תכליתו הייתה לשפר את התשתית הראייתית נגד העורר והנאשם 2. כפי שציין ב"כ העורר, יש להניח שהחלטת שחרור זו נתקבלה על-דעת המבקשת. אילו הראיות הקיימות היו בעוצמה גבוהה, ולא היה צורך בשחרורו של העורר במטרה לבצע תרגיל חקירה.

16. שנית, לעניין עילת המסוכנות, לאור שחרורו של העורר פעמיים, בהסכמת המשטרה. שחרורו של העורר אינו מלמד רק על האופן שבו ראתה המבקשת את עוצמת הראיות לכאורה, אלא אף על האופן שבו ראתה את מסוכנותו. שחרורו של העורר פעמיים בהסכמה, תחילה בתאריך 6.6.17, ולאחר מכן בתאריך 11.8.17, כאשר במועד השני התשתית הראייתית נגד העורר הייתה זהה למצב הראייתי הנוכחי, מצביעה על כך שאין המדובר במי שהמבקשת סברה שמסוכנותו היא כזו שלא ניתן לאיין אותה בשום חלופה, שאלמלא כן חזקה עליה שלא הייתה מסכימה לשחרורו.

שני טעמים אלה במצטבר, קביעת בית-המשפט קמא בנוגע לראיות לכאורה, שאינן ברף העליון, ושחרורו של העורר פעמיים בהסכמה, אשר מעיד על הערכת מסוכנותו, עשויים לעלות כדי טעמים מיוחדים, אשר מצדיקים בחינת מעצר בפיקוח אלקטרוני.

זאת לצד העובדה ששירות המבחן התרשם כי העורר מכיר בחומרה המיוחסת למעורבותו בעבירות נשק ובלט כי

חויית המעצר נתפסת אצלו כמרתיעה ומציבת גבול עבורו, כמו גם לאור העובדה שהמפקחים המוצעים נמצאו על-ידי שירות המבחן ועל-ידי בית-המשפט קמא ראויים.

בהקשר זה סבורני כי אין מקום להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני בעיר יבנה, שם נמצאת סביבתו החברתית של העורר, ושם כבר הפר לכאורה תנאי מעצר בית.

17. בנסיבות אלה, ובאיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי בשלב זה יש להורות על קבלת תסקיר משלים בעניינו של העורר אשר יבחן אפשרות להמשך מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני שלא בעיר יבנה.

סוף דבר

18. אשר על-כן, אני מורה על עריכת תסקיר מעצר נוסף בעניינו של העורר, אשר יבחן אפשרות להמשך מעצרו תחת פיקוח אלקטרוני מחוץ לאזור עיר מגוריו, יבנה. התסקיר יוגש לבית-המשפט קמא עד ליום 22.10.17. בית-המשפט קמא יקבע מועד דיון בהתאם ליומנו.

אדגיש כי אין בהחלטה זו כדי להביע עמדה בשאלה אם לאחר שיוגש תסקיר המעצר המשלים תהיה הצדקה לקביעת מעצר בפיקוח אלקטרוני, ונהיר כי שאלה זו תוכרע על ידי בית משפט השלום, לאחר שיבחן את תסקיר שירות המבחן העדכני.

מזכירות בית-המשפט תמציא העתק ההחלטה לשירות המבחן.

ניתנה היום, י"א תשרי תשע"ח, 01 אוקטובר 2017, בנוכחות הצדדים.